

te ontbieden om zich over zijn buitensporige daden, die nadelig zijn voor de handel, te verantwoorden. Nadat hij daar verschenen was, ontkende hij alles, waarop het bestuur hem in voorlopig arrest had genomen en maatregelen had getroffen voor het interim bestuur van het landschap en gehucht Terusan. Er waren tevens drie gecommitteerden uit de Padangse regenten naar Pulau Tjinkuk gezonden om zijn goederen als onderpand voor een schuld daar van 196 taël fijn goud in beslag te nemen. [fol. 1326] Deze rustige wijze van optreden is goedgekeurd. Aangezien uit het rapport van de gecommitteerden bleek dat die goederen de schuld van de radja van Terusan niet dekten, besloot het bestuur hem te Padang vast te houden en zijn geschillen met de Tigabelas Kota pas af te doen, als de Compagnie geheel schadeloos was gesteld. Mocht het bestuur hem daarna in zijn macht herstellen, dan moet het wel goed opletten dat hij zich niet wrekt door de Compagnie voor een aanzienlijke som op te lichten om daarna naar het gebergte of elders uit te wijken. Uit de brief uit Padang van 5 september 1765 bleek tot genoegen dat de radja zijn schuld had voldaan en dat hij onder borgtocht van de Padangse regenten uit arrest was ontslagen. [fol. 1327] Hij moest echter bij de panglima blijven totdat zijn geschillen met de Tigabelas Kota waren geregeld.)

Tot opheldering en nadere aanwijzing van hetgeene bij onse letteren van maji 1765 nopens de behaalde winsten te deser kust is genoteerd, hebben wij d' eere Uw Weledele Hoogachtbare te vertoonen dat te Padang in anno 1763/64 volgens overgezonden rendement is omgezet een inkoopsbedragen van f 205.559,13,8 met een voordeel van f 87.133,9,-, of $42\frac{1}{3}$ ten hondert, het goud tegens de tegenwoordige bepaalde prijs van f 331,10,- 't marq fijn gereekent, of teegens 378 't marq f 125.804,6,-, makende $61\frac{1}{3}$ percento, aangezien anno 1763/64 aldaar eene quantiteyt van 5574 thailen en $2\frac{93}{128}$ mark goud ingesamelt is. 'Tgeen zeer ten goede verscheeld met het vorige boekjaar, in hetwelke naar d' eerste berekening op een inkoop van f 110.734,5,8 niet meer gewonnen is dan f 43.532, of $39\frac{1}{4}$ ten hondert, en na de tweede, of oude, f 62.708,13,8, zijnde $56\frac{2}{3}$ percento. Waaruyt dan blijkt dat op de tegenwoordige wijze gereekent f 43.600,7,- en op de voorige f 63.095,12,8 meer winst behaald is, en de percentos $3\frac{1}{2}$, of $4\frac{3}{4}$ hoger beliepen.

T' Aijerbangies is den handel mede van een goede aanschouw geweest, dewijl aan lijwaten, sout en ijzer een inkoopsbedragen van f 54.117,17,8 omgezet is met een advans van f 20.811,4,-, of $53\frac{1}{3}$ percentos, het goud gereekent zijnde a f 378 't marq fijn, gelijk in anno 1762/63, wanneer op een inkoopsbedragen van f 35.769,8,- gewonnen is f 18.292,16,-, of $51\frac{1}{3}$ ten hondert. Gelijk ook den insaam van 's lands voortbrengsels grooter was geweest als in 't voorgaande boekjaar, als bestaan hebbende in 1278 $\frac{241}{384}$ thailen goud, buyten 300 kisten benuin zogenoemde ordinaire witte. En te Poelo Tjinko was de negotie in anno 1763/64 in de¹¹ wel geslaagt, zijnde een inkoopsmontant van f 60.743,11,- van de hand gezet met een advance van f 26.789,11,8, of $44\frac{1}{4}$ percento naar de berekening van 't goud a f 378 't marq fijn, gelijk anno 1762/63, wanneer op een inkoop van f 30.092,1,8 geprofiteerd is f 13.940,3,8, of $46\frac{1}{3}$ ten hondert. Gelijk ook den insaam die van dat boekjaar verre te boven ging, als hebbende 31.000 lb. peper en thailen 1476,8 $\frac{9}{10}$ maas goud bedragen.

Waarentegen den handel te Baros zooverre is tegen geloopt dat aldaar in anno 1763/64 maar aan ijzer, sout en lijwaten omgezet is een inkoopsbedragen van f 6243,2,8 met een voordeel van f 6261,14, of $100\frac{1}{4}$ percento. Daar integendeel het voorgaande boekjaar op een inkoop van f 12.141,11,8 geprofiteerd is f 11.690,2, of $93\frac{3}{4}$ ten hondert, zodat minder is opgelegd f 5428,8. Terwijl den insaam der producten aldaar ook zoo groot niet dan in anno 1762/63 geweest is, als alleen bestaan hebbende in 15.125 lb. benuin ordinaire witte en $37\frac{1}{2}$ kannen campherolij.

En t' Adjerhadja was de negotie mede af in plaats van toegenomen, zijnde met allen niet meer gedemanueerd dan een inkoopsbedragen van f 10.132,12,8 met een advance van f 6277,11,8, of $61\frac{9}{10}$ percento, het goud bereekent zijnde tegens f 378 't marq. Gelijk anno

11 Bedoeld lijkt mede.